SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1792

av Therese Kristiansson och Katarina Bosetti-Kristoffersson (båda S)

Förbud mot kommersiellt surrogatmoderskap och surrogatförmedling i Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa ett uttryckligt förbud mot kommersiellt surrogatmoderskap i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att förbjuda kommersiell förmedling och marknadsföring av surrogatarrangemang i Sverige, även när arrangemangen genomförs utomlands, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att motverka kommersiellt surrogatmoderskap inom EU och internationellt och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Kvinnors kroppar är inte handelsvaror. Ändå pågår en växande internationell industri där kvinnors kroppar används för att tillgodose andra människors önskan om barn.

Det är lätt att känna stor respekt för människors längtan efter barn. Ofrivillig barnlöshet kan innebära en djup sorg, och samhället ska hjälpa människor att bilda

familj. Men längtan efter ett barn kan aldrig innebära en rätt att köpa en annan människas kropp.

Redan 2016 presenterades den statliga utredningen Olika vägar till föräldraskap (SOU 2016:11). Utredningen slog fast att surrogatmoderskap inte bör tillåtas inom svensk hälso- och sjukvård, inte heller i altruistisk form. Bedömningen grundades bland annat i svåra etiska frågor, risker för påtryckningar och exploatering samt behovet av att värna kvinnors rättigheter till självbestämmandet över sin egen kropp. Det är en slutsats som Sverige bör hålla fast vid.

Men att surrogatmoderskap inte får genomföras inom svensk hälso- och sjukvård innebär inte att Sverige har satt stopp för den kommersiella verksamheten. I dag kan företag verksamma i Sverige marknadsföra och förmedla surrogatarrangemang som genomförs utomlands. Sverige blir därmed en del av en internationell marknad där kvinnor i andra länder bär riskerna, medan kommersiella aktörer tjänar pengar på förmedlingen.

Återkommande granskningar av surrogatindustrin, senast i Dagens Nyheter i oktober 2026, har gjort allvarliga upptäckter gällande exploatering av kvinnor och kopplingar mellan aktörer inom surrogatindustrin och porrindustrin. Företag verksamma i Sverige bidrar till en efterfrågan på en verksamhet som inte får genomföras inom svensk sjukvård. Det är en motsägelse som lagstiftningen måste komma till rätta med.

Sverige har en lång tradition av att stå upp mot exploatering och handel med flickors och kvinnors kroppar. Den traditionen måste också omfatta den kommersiella surrogatindustrin. Vi kan inte acceptera att kvinnors kroppar görs till handelsvaror bara för att exploateringen sker utanför Sveriges gränser.

Regeringen bör därför skyndsamt återkomma med lagförslag som uttryckligen förbjuder kommersiellt surrogatmoderskap i Sverige och förhindrar företag och andra kommersiella aktörer från att marknadsföra, organisera eller förmedla sådana arrangemang från Sverige, även när graviditeten och förlossningen sker utomlands.

Eftersom surrogatindustrin är gränsöverskridande behöver Sverige också vara en tydlig röst inom EU och internationellt för att motverka kommersiellt surrogatmoderskap och exploateringen av kvinnor och barn.

I slutändan handlar det om vilken människosyn som ska prägla vårt samhälle. En kvinnas rätt till sin egen kropp ska aldrig vara beroende av hennes ekonomiska situation, vilket land hon är född i eller hur mycket någon annan är beredd att betala. Kvinnors kroppar är inte till salu. Det är hög tid att lagstiftningen tydligt slår fast detta.

Therese Kristiansson (S) *Katarina Bosetti-Kristoffersson (S)*